

Leerlingmonitor

Rapportage: Groep:

Meting:

KiVa Aprilmeting 2023 Bovenbouw

Contactgegevens:

Leerlingmonitor
Grote Rozenstraat 31
9712 TG Groningen

050 3639354
info@kivaschool.nl

rijksuniversiteit
groningen

V E R T R O U W E L I J K

Inhoudsopgave

1	Welbevinden en veiligheidsgevoelens op school	3
2	Sociale positie van leerlingen in de klas	5
3	Prosociaal gedrag	9
4	Populariteit en leiderschap	13
5	Pesten: Wat leerlingen over zichzelf zeggen	16
6	Pesten: Wat leerlingen over klasgenoten zeggen	18
7	Risicolocaties	21

Privacy

Dit rapport bevat vertrouwelijke informatie. Denk er daarom goed over na wie deze informatie onder ogen krijgt. De rapporten staan in een beveiligde omgeving en vanuit de Leerlingmonitor adviseren wij om de rapporten niet te printen maar online te delen. Dit is de meest veilige manier om informatie uit de rapporten met collega's te delen.

© Rijksuniversiteit Groningen, Groningen, Nederland, 2023.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Welbevinden en veiligheidsgevoelens op school

1.1 Leeswijzer figuur 1

Figuur 1 laat zien hoe de leerlingen op welbevinden op school scoren. Hoe hoger de leerlingen hierop scoren, hoe beter zij het naar hun zin hebben op school.

1.2 Toelichting

De leerlingen kregen zeven stellingen voorgelegd over het welbevinden op school. Deze stellingen zijn onder te verdelen in twee thema's:

- Algemene indruk van school (bijv. *'Op school vind ik het leuk'*)
- Indruk van de sfeer in de klas en op school (bijv. *'Ik voel me op mijn gemak in de klas'*)

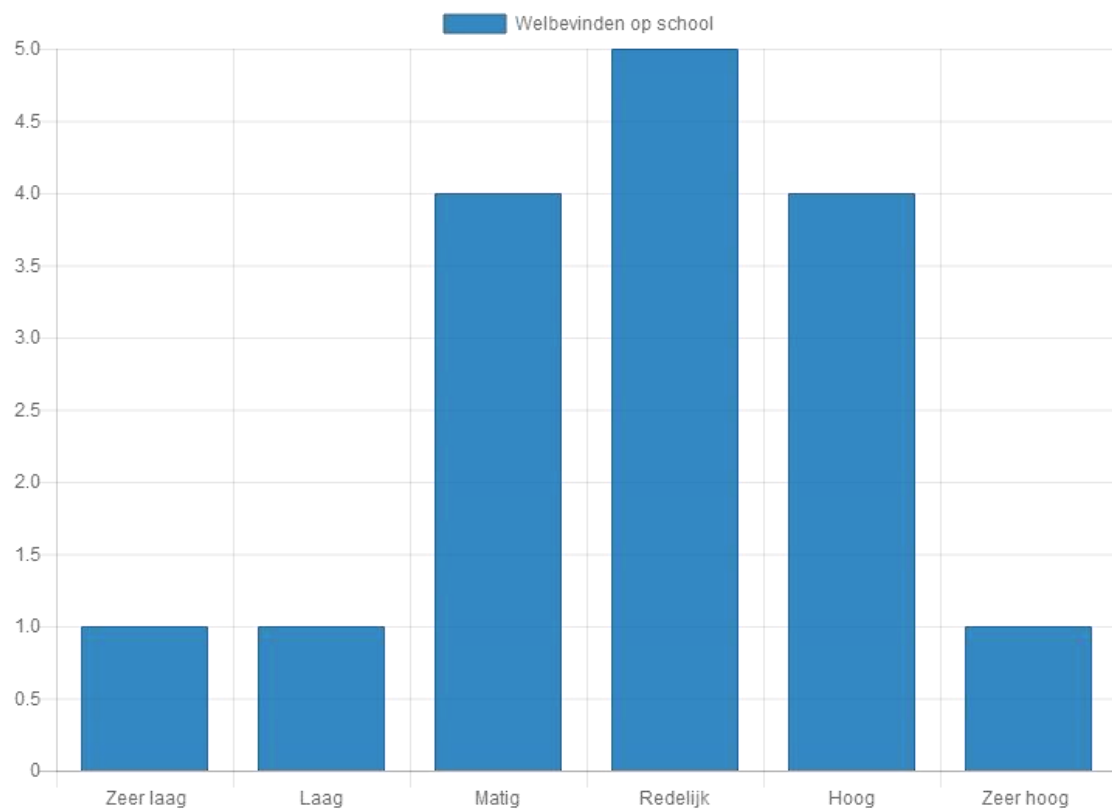
De leerlingen konden daarbij kiezen uit (1) *'nooit'*, (2) *'soms'*, (3) *'vaak'* en (4) *'altijd'*. Vervolgens zijn deze twee thema's samengevoegd tot één gemiddelde, namelijk welbevinden op school. De schaal van welbevinden op school loopt van *'zeer laag'* tot *'zeer hoog'*.

1.3 Welbevinden in deze klas

1.4 Veiligheidsgevoelens op school

Een onderdeel van welbevinden is hoe veilig kinderen zich voelen op school. Aan de leerlingen werd de stelling voorgelegd: *'Ik voel me veilig op school'*.

figuur 1: Welbevinden op school

2 Sociale positie van leerlingen in de klas

2.1 Leeswijzer figuren 2a en 2b

Figuren 2a en 2b (vanaf volgende pagina) laten zien door hoeveel klasgenoten een leerling als beste vriend en aardig (Figuur 2a) en als onaardig (Figuur 2b) wordt genoemd.

Figuur 2a:

- Kolom 1 (beste vriend) laat zien door hoeveel klasgenoten deze leerling als beste vriend wordt genoemd.
- Kolom 2 (aardig) laat zien door hoeveel klasgenoten deze leerling aardig wordt gevonden.
- In kolom 3 en 4 wordt daarin onderscheid gemaakt tussen meisjes en jongens.

Figuur 2b:

- Kolom 1 (onaardig) laat zien door hoeveel klasgenoten deze leerling als onaardig wordt genoemd.
- In kolom 2 en 3 wordt daarin onderscheid gemaakt tussen meisjes en jongens.

2.2 Toelichting

De leerlingen kregen zes vragen voorgelegd over het gedrag en de eigenschappen van hun klasgenoten. In de figuren 2a en 2b zijn de resultaten van de vragen over vriendschappen, leuke en niet leuke klasgenoten weergegeven. De scores staan voor het aantal klasgenoten dat een leerling heeft genoemd als beste vriend, aardig en onaardig. De kinderen mochten bij elke vraag zo veel klasgenoten noemen als ze zelf wilden.

Beste vriend is gemeten met de vraag: 'Welke klasgenoten zijn je beste vrienden/vriendinnen?' Aardig is gemeten met de vraag: 'Welke klasgenoten vind je aardig?'. Onaardig is gemeten met de vraag 'Welke klasgenoten vind je helemaal niet aardig?'.

2.3 Deze klas

figuur 2a: Aantal keren genoemd door klasgenoten als beste vriend en aardig

	(1) Beste vriend	(2) Aardig	(3) Aardig (aantal meisjes)	(4) Aardig (aantal jongens)
Gemiddelde	3.2	8.5	2.4	6.1
	1	8	3	5
	2	7	2	5
	6	11	4	7
	3	11	4	7
	5	9	5	4
	2	9	4	5
	3	8	1	7
	3	5	1	4
	2	7	1	6
	3	6	1	5
	3	9	2	7
	4	10	2	8
	3	8	2	6
	4	10	3	7
	4	9	1	8
	4	9	2	7
	3	8	2	6

figuur 2b: Aantal keren genoemd door klasgenoten als onaardig

	(1) Onaardig	(2) Onaardig (aantal meisjes)	(3) Onaardig (aantal jongens)
Gemiddelde	2.4	1.1	1.3
	3		3
	3		3
	1	1	
	2		2
	2	1	1
	3	2	1
	4	3	1
	3	1	2
	5	2	3
	1	1	
	2	2	
	2		2
	3	2	1
	1	1	
	1	1	
	5	2	3

2.4 Onaardig gevonden relaties

figuur 2c: Sociogram onaardig

In dit sociogram staan alle nominaties weergegeven. De leerlingen zijn willekeurig neergezet. De leerlingen kunnen aangeklikt en versleept worden. Als je één leerling aanklikt, dan vervagen de andere leerlingen. Zo kan je de leerlingen op een voor jou overzichtelijke manier neerzetten en ook beter de relaties van één van de leerlingen bekijken.

2.5 Beste vrienden relaties

figuur 2d: Sociogram aardig

In dit sociogram staan alleen de nominaties weergegeven van leerlingen die elkaar hebben gekozen. De leerlingen zijn willekeurig neergezet. De leerlingen kunnen aangeklikt en versleept worden. Als je één leerling aanklikt, dan vervagen de andere leerlingen. Zo kan je de leerlingen op een voor jou overzichtelijke manier neerzetten en ook beter de relaties van één van de leerlingen bekijken.

Prosociaal gedrag

Figuur 3c laat zien welke leerlingen het slachtoffer helpen.

- Kolom 1 (helpen van een slachtoffer) laat zien door hoeveel klasgenoten deze leerling wordt genoemd voor het helpen als een leerling wordt gepest.
- In kolom 2 en 3 wordt hierin onderscheid gemaakt tussen meisjes en jongens.

De leerlingen kregen drie vragen voorgelegd over sociaal gedrag. In de figuren 3a, 3b en 3c zijn de resultaten daarvan weergegeven. De scores staan voor het aantal klasgenoten dat een leerling heeft genoemd.

Helpen met opdrachten is gemeten met de vraag: *'Welke klasgenoten helpen jou met opdrachten? Bijvoorbeeld met rekenen of taal.'* Helpen met problemen is gemeten met de vraag: *'Welke klasgenoten helpen jou met problemen? Bijvoorbeeld als je verdrietig bent.'* Helpen bij pesten is gemeten met de vraag: *'Welke klasgenoten helpen je als je wordt gepest?'*

3.3 Deze klas

figuur 3a: Helpen bij opdrachten

	(1) Helpen bij opdrachten	(2) Helpen bij opdrachten (aantal meisjes)	(3) Helpen bij opdrachten (aantal jongens)
Gemiddelde	2.8	1.3	1.5
	2	2	
	6	3	3
	2	1	1
	4	2	2
	2	2	
	2	1	1
	1		1
	3		3
	5	2	3
	7	3	4
	1	1	
	1		1
	5	2	3
	2	1	1
	2	1	1
	2	1	1

figuur 3b: Helpen bij problemen

	(1) Helpen bij problemen	(2) Helpen bij problemen (aantal meisjes)	(3) Helpen bij problemen (aantal jongens)
Gemiddelde	2.7	0.7	2.0
	2	1	1
	6	3	3
	5	2	3
	6	3	3
	2	2	
	3	1	2
	2		2
	2		2
	3		3
	2		2
	1		1
	2		2
	1		1
	4		4
	2		2
	2		2
	1		1

figuur 3c: Helpen slachtoffer

	(1) Helpen slachtoffer	(2) Helpen slachtoffer (aantal meisjes)	(3) Helpen slachtoffer (aantal jongens)
Gemiddelde	2.0	0.6	1.4
	2	1	1
	5	3	2
	6	4	2
	2	2	
	3		3
	3		3
	1		1
	1		1
	3	1	2
	2		2
	4		4
	1		1
	1		1

4

Populariteit en leiderschap

4.1 Leeswijzer figuren 4a en 4b

Figuur 4a (volgende pagina) laat zien welke leerlingen populair zijn.

- Kolom 1 (populaire leerlingen) laat zien door hoeveel klasgenoten deze leerling als populair wordt genoemd.
- In kolom 2 en 3 wordt daarin onderscheid gemaakt tussen meisjes en jongens.

Figuur 4b (volgende pagina) laat zien welke leerlingen goede leiders zijn.

- Kolom 1 (goede leiders) laat zien door hoeveel klasgenoten deze leerling als goede leider wordt genoemd.
- In kolom 2 en 3 wordt daarin onderscheid gemaakt tussen meisjes en jongens.

4.2 Toelichting

De leerlingen kregen twee vragen voorgelegd over populariteit en leiderschap. In de figuren 4a en 4b zijn de resultaten daarvan weergegeven. De scores staan voor het aantal klasgenoten dat een leerling heeft genoemd als populair en goede leider.

Populair is gemeten met de vraag: 'Welke kinderen in jouw klas zijn populair?' Populaire kinderen zijn leerlingen waar anderen graag bij willen horen en mee om willen gaan. Populaire leerlingen hoeven echter niet perse geliefd te zijn bij hun klasgenoten. Leerlingen die populair worden genoemd zijn vaak nadrukkelijk

aanwezig, doordat zij bijvoorbeeld iets heel goed kunnen, ad rem zijn of pesten.

Goede leider is gemeten met de vraag: 'Welke klasgenoten zijn goede leiders?' Goede leiders zijn vaak leerlingen die betrokken kunnen worden bij het stimuleren van een positieve sfeer in de klas. Goede leiders zijn leerlingen die het voortouw nemen in de pauze, ruzies oplossen en klasgenoten kunnen coachen en stimuleren.

4.3 Deze klas

figuur 4a: Populaire leerlingen

	(1) Populaire leerlingen	(2) Populaire leerlingen (aantal meisjes)	(3) Populaire leerlingen (aantal jongens)
Gemiddelde	3.0	0.8	2.2
	1		1
	3		3
	1		1
	1		1
	1		1
	1		1
	1		1
	6	2	4
	5	2	3
	6	2	4
	8	2	6
	1		1
	6	2	4
	3	1	2
	1		1

	6	2	4

figuur 4b: Goede leiders

	(1) Goede leider	(2) Goede leider (aantal meisjes)	(3) Goede leider (aantal jongens)
Gemiddelde	1.0	0.4	0.6
	4	2	2
	3	1	2
	1		1
	1		1
	1		1
	4	3	1

	3	1	2

5 Pesten: Wat leerlingen over zichzelf zeggen

5.1 Leeswijzer figuren 5a en 5b

Figuur 5a (volgende pagina) laat zien hoeveel leerlingen aangeven de afgelopen maanden het slachtoffer van pesten te zijn geweest.

Figuur 5b (volgende pagina) laat zien hoeveel leerlingen zelf aangeven de afgelopen maanden anderen te hebben gepest.

5.2 Toelichting

Aan het begin van de vragenlijst kregen de leerlingen een definitie van pesten. Daarbij werd benadrukt dat pesten iets is dat steeds opnieuw gebeurt en dat slachtoffers zich moeilijk kunnen verdedigen. Daarnaast werden er verschillende voorbeelden gegeven van pesten (fysiek, verbaal, relationeel, materieel en digitaal), waarbij werd benadrukt dat pesten ook via het internet of de telefoon kan gebeuren. Ook werden

voorbeelden gegeven van wat niet pesten is, zoals een ruzie tussen twee of meer kinderen die even sterk zijn of plagen om een geintje.

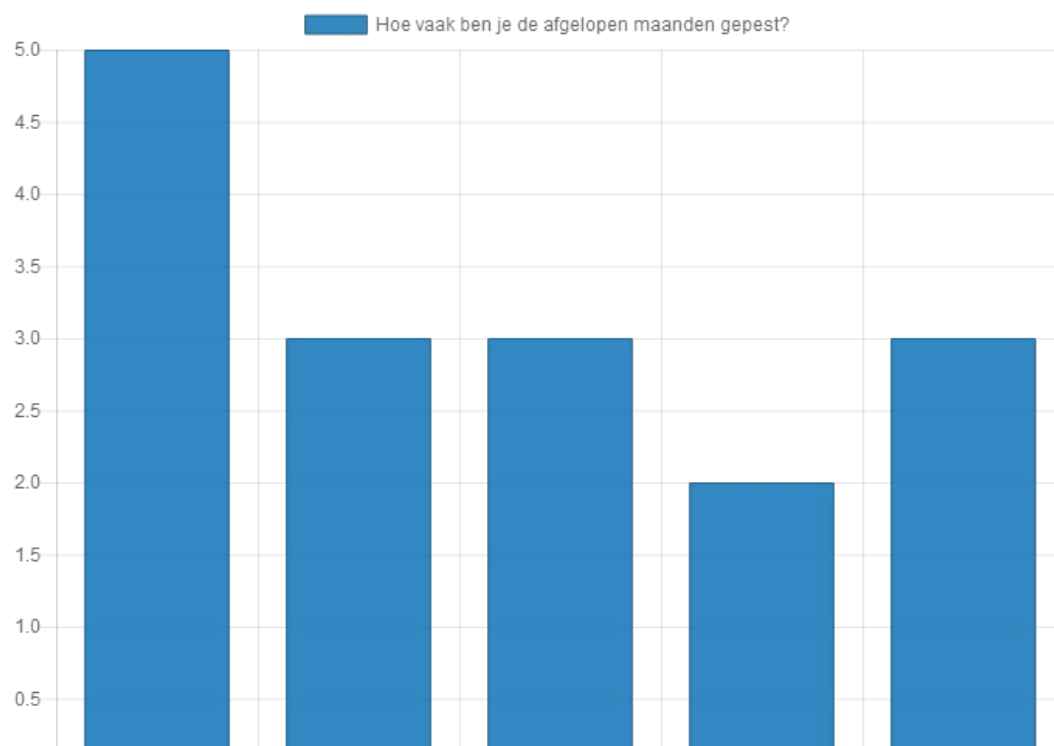
Of leerlingen de afgelopen maanden het slachtoffer zijn geweest van pesten is gemeten met de vraag: '*Hoe vaak ben je de afgelopen maanden gepest?*'

Of leerlingen de afgelopen maanden andere kinderen hebben gepest is gemeten met de vraag: '*Hoe vaak heb je de afgelopen maanden andere kinderen gepest?*'

5.3 Deze klas

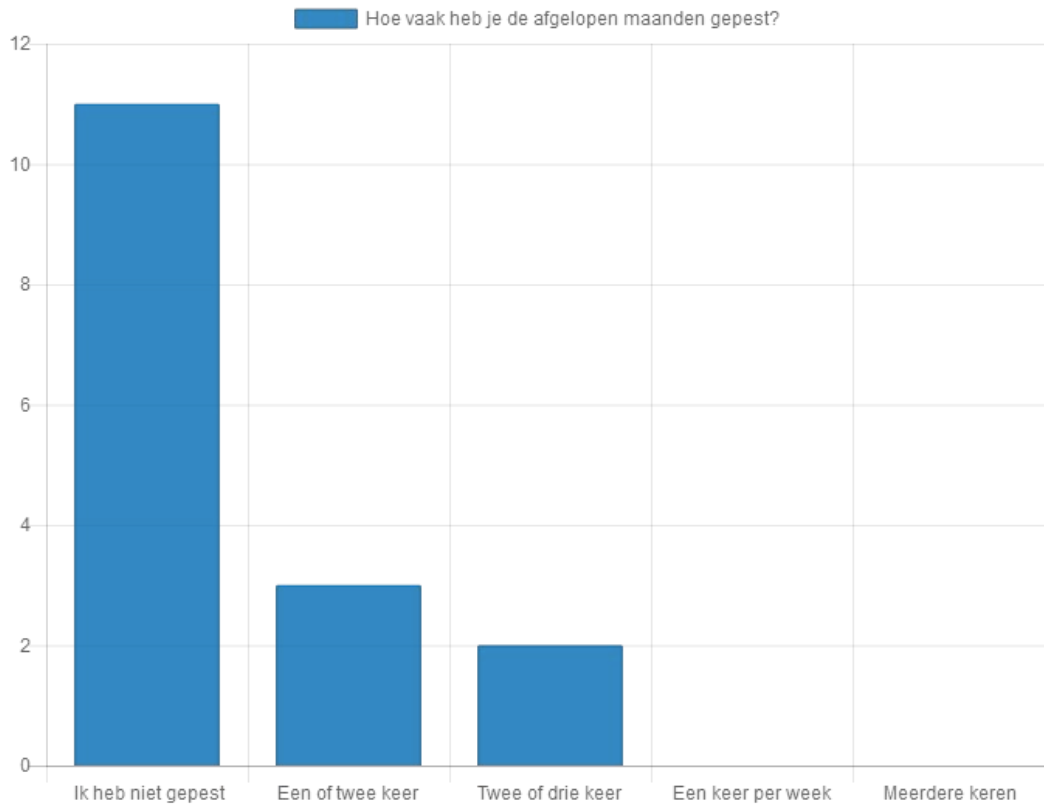
16

figuur 5a: Hoe vaak ben je de afgelopen maanden gepest?

figuur 5b: Hoe vaak heb je de afgelopen maanden gepest?

6

Pesten: Wat leerlingen over klasgenoten zeggen

6.1 Leeswijzer figuur 6

Figuur 6 (volgende pagina) laat zien welke leerlingen de afgelopen maanden andere kinderen hebben gepest.

- Kolom 1 (totaal aantal leerlingen) staat voor het aantal klasgenoten dat zij hebben gepest.
- Kolom 2 (beginnen met pesten) staat voor het aantal keren dat ze het pesten zijn begonnen.
- In kolom 3 tot en met 7 wordt onderscheid gemaakt tussen vormen van pesten: materieel, verbaal, fysiek, relationeel en digitaal pesten.
- Kolom 8 (drie keer of meer genoemd door) laat de naam van de klasgenoten zien die op drie of meer manieren door deze pester worden gepest. De leerlingen in deze kolom zijn dus het slachtoffer van pesten.

Hier volgt een voorbeeldtabel. De eerste drie leerlingen van deze voorbeeldklas zijn te zien.

	(1) Totaal aantal leerlingen	(2) Beginnen met pesten	(3) Materieel pesten	(4) Verbaal pesten	(5) Fysiek pesten	(6) Relationeel pesten	(7) Digitaal pesten	(8) Drie keer of meer genoemd door
Gemiddelde		1	0.1	1	0.5	0.1	0	
	3	2	1	3	1	1		
	2	1		2	1			

6.2 Toelichting

Leerlingen die zeiden dat ze de afgelopen maanden tenminste één of twee keer gepest zijn, kregen zes vervolgvragen voorgelegd. Daarbij konden zij de klasgenoten noemen door wie zij zijn gepest. De vragen zijn:

1. 'Wie begint met jou te pesten?' (kolom 2: beginnen met pesten)

'Door welke klasgenoten word jij gepest doordat ze...'

2. 'jouw spullen afpakken of kapot maken?' (kolom 3: materieel pesten)

3. 'jou beledigen, uitschelden of uitlachen?' (kolom 4: verbaal pesten)

4. 'jou spugen, slaan, schoppen of knijpen?' (kolom 5: fysiek pesten)

5. 'jou ergens niet aan mee laten doen, jou negeren of over jou roddelen?' (kolom 6: relationeel pesten)

6. 'jou via internet of telefoon lastig vallen?' (kolom 7: digitaal pesten)

figuur 6: Aantal keren genoemd door klasgenoten

	(1) Totaal aantal leerlingen	(2) Beginnen met pesten	(3) Materieel pesten	(4) Verbaal pesten	(5) Fysiek pesten	(6) Relationeel pesten	(7) Digitaal pesten	(8) Drie keer of meer genoemd door
Gemiddelde		1.5	0.5	0.8	0.4	0.8	0.2	
		1						
		1						
	1					1		

1					1		
	1						
1					1		
2	1	1	1	1	1		
2	1		1		2		
7	7	2	4	1	2		
1					1		
5	2	1	2	1	1		
3	3	1	1		1	1	
1				1			
9	8	3	5	2	2	3	

7

Risicolocaties

7.1 Leeswijzer figuur 7

Figuur 7 laat zien op welke plekken vaak incidenten plaatsvinden.

- In kolom 1 staan de plaatsen genoemd en in kolom 2 staat het totaal aantal keren dat deze plek genoemd

is door de kinderen in de klas.

- In kolom 3 en 4 wordt daarin onderscheid gemaakt tussen meisjes en jongens.

7.2 Toelichting

De leerlingen kregen de volgende vraag voorgelegd: 'Waar word je weleens gepest?' Ze konden daarbij kiezen uit de volgende antwoordmogelijkheden: op het schoolplein, in de hal of de gang, in het klaslokaal als de juf/meester er wel is, in het klaslokaal als de juf/meester er niet is, tijdens de gymles, in de kleedruimte van het gymlokaal, in de wc's, op weg van en naar school, op het internet, op een andere plek, ik ben niet gepest.

7.3 Deze klas

Op het schoolplein vinden de meeste (pest)incidenten plaats.

figuur 7: Plekken waar incidenten plaatsvinden.

	(1) Genoemd	(2) Genoemd (aantal meisjes)	(3) Genoemd (aantal jongens)
Op hetschoolplein	11	6	5
In de hal of de gang	7	4	3
In het klaslokaal (als de juf/meester er wel is)	0	0	0

In het klaslokaal (als de juf/meester er niet is)	6	2	4
Tijdens de gymles	1	0	1
In de kleedruimte van het gymlokaal	1	0	1
In de wc's	1	0	1
Op weg van en naar school	1	1	0
Op het internet (Facebook, Twitter) of via de telefoon (WhatsApp, Snapchat)	4	3	1
Op een andere plek	3	2	1
Ik ben niet gepest	2	0	2

Project Overview																
Project Name	Project Manager	Project Lead	Project Sponsor	Project Stakeholders	Project Objectives	Project Scope	Project Budget	Project Timeline	Project Risks	Project Status	Project Progress	Project Metrics	Project Deliverables	Project Milestones	Project Dependencies	Project Resources
Project A	John Doe	Jane Smith	Bob Johnson	John Doe, Jane Smith, Bob Johnson, Alice Brown, Charlie White	Develop a new software application	Software development, testing, deployment	\$1,000,000	12 months	High	On Track	80%	100%	Software application, User manual, Training materials	Q1 2024	Software development, Testing, Deployment	John Doe, Jane Smith, Bob Johnson, Alice Brown, Charlie White
Project B	Jane Smith	John Doe	Alice Brown	Jane Smith, John Doe, Alice Brown, Bob Johnson, Charlie White	Implement a new marketing strategy	Marketing strategy development, implementation	\$500,000	6 months	Medium	On Track	90%	100%	Marketing strategy, Campaign materials, Analytics report	Q2 2024	Marketing strategy development, Implementation, Analytics	Jane Smith, John Doe, Alice Brown, Bob Johnson, Charlie White
Project C	Bob Johnson	Alice Brown	John Doe	Bob Johnson, Alice Brown, John Doe, Jane Smith, Charlie White	Upgrade the existing database system	Database system upgrade, testing, deployment	\$750,000	9 months	Low	On Track	75%	100%	Database system, User manual, Training materials	Q3 2024	Database system upgrade, Testing, Deployment	Bob Johnson, Alice Brown, John Doe, Jane Smith, Charlie White
Project D	Alice Brown	Bob Johnson	Jane Smith	Alice Brown, Bob Johnson, Jane Smith, John Doe, Charlie White	Develop a new mobile application	Mobile application development, testing, deployment	\$1,200,000	15 months	High	On Track	60%	100%	Mobile application, User manual, Training materials	Q4 2024	Mobile application development, Testing, Deployment	Alice Brown, Bob Johnson, Jane Smith, John Doe, Charlie White
Project E	Charlie White	John Doe	Alice Brown	Charlie White, John Doe, Alice Brown, Bob Johnson, Jane Smith	Implement a new security protocol	Security protocol implementation, testing, deployment	\$900,000	11 months	Medium	On Track	85%	100%	Security protocol, User manual, Training materials	Q1 2025	Security protocol implementation, Testing, Deployment	Charlie White, John Doe, Alice Brown, Bob Johnson, Jane Smith

Niet leuk vinden

Overzicht

[illegible]

In het 'Beste vrienden' sociogram staan alleen de nominaties weergegeven van leerlingen die elkaar hebben gekozen. In het 'Niet leuk vinden' sociogram staan alle nominaties weergegeven. De leerlingen zijn willekeurig neergezet. De leerlingen kunnen aangeklikt en versleept worden. Als je een leerling aanklikt dan vervagen de andere leerlingen. Zo kan je de leerlingen op een voor jou overzichtelijke manier neerzetten en ook beter de relaties van één van de leerlingen bekijken.

Wil je meer informatie over het lezen van de tabellen? Raadpleeg dan de leeswijzer onder de tab '[Downloads](#)'.

Overzicht

Niet leuk vinden

Overzicht

[illegible]

Leerlingmonitor

Rapportage: Groep:

Meting:

KiVa Aprilmeting 2023 Bovenbouw

Contactgegevens:

Leerlingmonitor
Grote Rozenstraat 31
9712 TG Groningen

050 3639354
info@kivaschool.nl

rijksuniversiteit
groningen

V E R T R O U W E L I J K

Inhoudsopgave

1	Welbevinden en veiligheidsgevoelens op school	3
2	Sociale positie van leerlingen in de klas	5
3	Prosociaal gedrag	9
4	Populariteit en leiderschap	13
5	Pesten: Wat leerlingen over zichzelf zeggen	16
6	Pesten: Wat leerlingen over klasgenoten zeggen	18
7	Risicolocaties	21

Privacy

Dit rapport bevat vertrouwelijke informatie. Denk er daarom goed over na wie deze informatie onder ogen krijgt. De rapporten staan in een beveiligde omgeving en vanuit de Leerlingmonitor adviseren wij om de rapporten niet te printen maar online te delen. Dit is de meest veilige manier om informatie uit de rapporten met collega's te delen.

© Rijksuniversiteit Groningen, Groningen, Nederland, 2023.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Welbevinden en veiligheidsgevoelens op school

1.1 Leeswijzer figuur 1

Figuur 1 laat zien hoe de leerlingen op welbevinden op school scoren. Hoe hoger de leerlingen hierop scoren, hoe beter zij het naar hun zin hebben op school.

1.2 Toelichting

De leerlingen kregen zeven stellingen voorgelegd over het welbevinden op school. Deze stellingen zijn onder te verdelen in twee thema's:

- Algemene indruk van school (bijv. *'Op school vind ik het leuk'*)
- Indruk van de sfeer in de klas en op school (bijv. *'Ik voel me op mijn gemak in de klas'*)

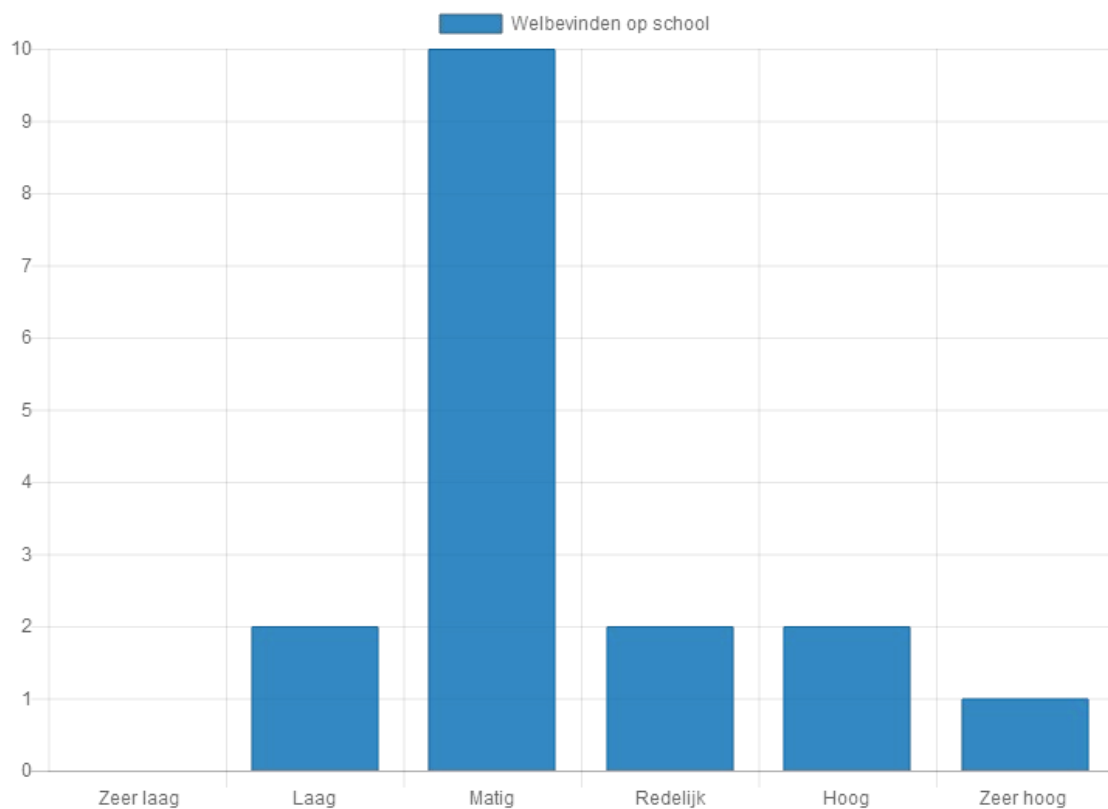
De leerlingen konden daarbij kiezen uit (1) *'nooit'*, (2) *'soms'*, (3) *'vaak'* en (4) *'altijd'*. Vervolgens zijn deze twee thema's samengevoegd tot één gemiddelde, namelijk welbevinden op school. De schaal van welbevinden op school loopt van *'zeer laag'* tot *'zeer hoog'*.

1.3 Welbevinden in deze klas

1.4 Veiligheidsgevoelens op school

Een onderdeel van welbevinden is hoe veilig kinderen zich voelen op school. Aan de leerlingen werd de stelling voorgelegd: *'Ik voel me veilig op school'*.

figuur 1: Welbevinden op school

2 Sociale positie van leerlingen in de klas

2.1 Leeswijzer figuren 2a en 2b

Figuren 2a en 2b (vanaf volgende pagina) laten zien door hoeveel klasgenoten een leerling als beste vriend en aardig (Figuur 2a) en als onaardig (Figuur 2b) wordt genoemd.

Figuur 2a:

- Kolom 1 (beste vriend) laat zien door hoeveel klasgenoten deze leerling als beste vriend wordt genoemd.
- Kolom 2 (aardig) laat zien door hoeveel klasgenoten deze leerling aardig wordt gevonden.
- In kolom 3 en 4 wordt daarin onderscheid gemaakt tussen meisjes en jongens.

Figuur 2b:

- Kolom 1 (onaardig) laat zien door hoeveel klasgenoten deze leerling als onaardig wordt genoemd.
- In kolom 2 en 3 wordt daarin onderscheid gemaakt tussen meisjes en jongens.

2.2 Toelichting

De leerlingen kregen zes vragen voorgelegd over het gedrag en de eigenschappen van hun klasgenoten. In de figuren 2a en 2b zijn de resultaten van de vragen over vriendschappen, leuke en niet leuke klasgenoten weergegeven. De scores staan voor het aantal klasgenoten dat een leerling heeft genoemd als beste vriend, aardig en onaardig. De kinderen mochten bij elke vraag zo veel klasgenoten noemen als ze zelf wilden.

Beste vriend is gemeten met de vraag: 'Welke klasgenoten zijn je beste vrienden/vriendinnen?' Aardig is gemeten met de vraag: 'Welke klasgenoten vind je aardig?'. Onaardig is gemeten met de vraag 'Welke klasgenoten vind je helemaal niet aardig?'.

2.3 Deze klas

figuur 2a: Aantal keren genoemd door klasgenoten als beste vriend en aardig

	(1) Beste vriend	(2) Aardig	(3) Aardig (aantal meisjes)	(4) Aardig (aantal jongens)
Gemiddelde	1.8	5.7	1.4	4.3
	2	7	2	5
		6	1	5
	1	6	2	4
	1	2	1	1
	3	8	2	6
	1	3	1	2
	1	8	1	7
	3	6	1	5
	2	6	1	5
	3	9	3	6
	3	8	2	6
		1	1	
		2	1	1
	2	6	1	5
	4	8	2	6
	3	4		4
	2	6	1	5
	2	7	2	5

figuur 2b: Aantal keren genoemd door klasgenoten als onaardig

	(1) Onaardig	(2) Onaardig (aantal meisjes)	(3) Onaardig (aantal jongens)
Gemiddelde	3.3	2.2	1.1
	2	1	1
	2	1	1
	7	3	4
	2	1	1
	3	3	
	1	1	
	4	3	1
	4	3	1
	1	1	
	2	2	
	8	4	4
	7	4	3
	2	2	
	3	2	1
	7	5	2
	3	2	1
	2	2	

2.4 Onaardig gevonden relaties

figuur 2c: Sociogram onaardig

In dit sociogram staan alle nominaties weergegeven. De leerlingen zijn willekeurig neergezet. De leerlingen kunnen aangeklikt en versleept worden. Als je één leerling aanklikt, dan vervagen de andere leerlingen. Zo kan je de leerlingen op een voor jou overzichtelijke manier neerzetten en ook beter de relaties van één van de leerlingen bekijken.

2.5 Beste vrienden relaties

figuur 2d: Sociogram aardig

In dit sociogram staan alleen de nominaties weergegeven van leerlingen die elkaar hebben gekozen. De leerlingen zijn willekeurig neergezet. De leerlingen kunnen aangeklikt en versleept worden. Als je één leerling aanklikt, dan vervagen de andere leerlingen. Zo kan je de leerlingen op een voor jou overzichtelijke manier neerzetten en ook beter de relaties van één van de leerlingen bekijken.

Prosociaal gedrag

Figuur 3c laat zien welke leerlingen het slachtoffer helpen.

- Kolom 1 (helpen van een slachtoffer) laat zien door hoeveel klasgenoten deze leerling wordt genoemd voor het helpen als een leerling wordt gepest.
- In kolom 2 en 3 wordt hierin onderscheid gemaakt tussen meisjes en jongens.

De leerlingen kregen drie vragen voorgelegd over prosociaal gedrag. In de figuren 3a, 3b en 3c zijn de resultaten daarvan weergegeven. De scores staan voor het aantal klasgenoten dat een leerling heeft genoemd.

Helpen met opdrachten is gemeten met de vraag: *'Welke klasgenoten helpen jou met opdrachten? Bijvoorbeeld met rekenen of taal.'* Helpen met problemen is gemeten met de vraag: *'Welke klasgenoten helpen jou met problemen? Bijvoorbeeld als je verdrietig bent.'* Helpen bij pesten is gemeten met de vraag: *'Welke klasgenoten helpen je als je wordt gepest?'*

3.3 Deze klas

figuur 3a: Helpen bij opdrachten

	(1) Helpen bij opdrachten	(2) Helpen bij opdrachten (aantal meisjes)	(3) Helpen bij opdrachten (aantal jongens)
Gemiddelde	1.8	0.3	1.6
	1		1
	1	1	
	2		2
	1		1
	2	1	1
	2		2
	3		3
	3	1	2
	3		3
	2		2
	2		2
	2		2
	4		4
	2	1	1
	3	1	2

figuur 3b: Helpen bij problemen

	(1) Helpen bij problemen	(2) Helpen bij problemen (aantal meisjes)	(3) Helpen bij problemen (aantal jongens)
Gemiddelde	2.4	0.4	2.0
	2	1	1
	2	1	1
	5	1	4
	1		1
	2	1	1
	3		3
	3		3
	1		1
	3		3
	3		3
	3		3
	3		3
	3	1	2
	2		2
	3	1	2
	4	1	3

figuur 3c: Helpen slachtoffer

	(1) Helpen slachtoffer	(2) Helpen slachtoffer (aantal meisjes)	(3) Helpen slachtoffer (aantal jongens)
Gemiddelde	1.6	0.2	1.3
	2	1	1
	1		1
	2		2
	2		2
	2	1	1
	3	1	2
	1		1
	1		1
	2		2
	1		1
	1		1
	1		1
	2		2
	2		2
	1		1
	3	1	2

4

Populariteit en leiderschap

4.1 Leeswijzer figuren 4a en 4b

Figuur 4a (volgende pagina) laat zien welke leerlingen populair zijn.

- Kolom 1 (populaire leerlingen) laat zien door hoeveel klasgenoten deze leerling als populair wordt genoemd.
- In kolom 2 en 3 wordt daarin onderscheid gemaakt tussen meisjes en jongens.

Figuur 4b (volgende pagina) laat zien welke leerlingen goede leiders zijn.

- Kolom 1 (goede leiders) laat zien door hoeveel klasgenoten deze leerling als goede leider wordt genoemd.
- In kolom 2 en 3 wordt daarin onderscheid gemaakt tussen meisjes en jongens.

4.2 Toelichting

De leerlingen kregen twee vragen voorgelegd over populariteit en leiderschap. In de figuren 4a en 4b zijn de resultaten daarvan weergegeven. De scores staan voor het aantal klasgenoten dat een leerling heeft genoemd als populair en goede leider.

Populair is gemeten met de vraag: 'Welke kinderen in jouw klas zijn populair?' Populaire kinderen zijn leerlingen waar anderen graag bij willen horen en mee om willen gaan. Populaire leerlingen hoeven echter

niet perse geliefd te zijn bij hun klasgenoten. Leerlingen die populair worden genoemd zijn vaak nadrukkelijk aanwezig, doordat zij bijvoorbeeld iets heel goed kunnen, ad rem zijn of pesten.

Goede leider is gemeten met de vraag: 'Welke klasgenoten zijn goede leiders?' Goede leiders zijn vaak leerlingen die betrokken kunnen worden bij het stimuleren van een positieve sfeer in de klas. Goede leiders zijn leerlingen die het voortouw nemen in de pauze, ruzies oplossen en klasgenoten kunnen coachen en stimuleren.

4.3 Deze klas

figuur 4a: Populaire leerlingen

	(1) Populaire leerlingen	(2) Populaire leerlingen (aantal meisjes)	(3) Populaire leerlingen (aantal jongens)
Gemiddelde	1.3	0.5	0.8
Meisjes			
	2		2
	3	1	2
	4	2	2
	1		1
	5	2	3

	3	2	1
	6	2	4

	(1) Goede leider	(2) Goede leider (aantal meisjes)	(3) Goede leider (aantal jongens)
Gemiddelde	1.2	0.4	0.8
	2	1	1
	1		1
	3	2	1
	3	1	2
	2		2
	1		1
	1		1

	1		1
	1		1
	4	1	3
	3	2	1

5

Pesten: Wat leerlingen over zichzelf zeggen

5.1 Leeswijzer figuren 5a en 5b

Figuur 5a (volgende pagina) laat zien hoeveel leerlingen aangeven de afgelopen maanden het slachtoffer van pesten te zijn geweest.

Figuur 5b (volgende pagina) laat zien hoeveel leerlingen zelf aangeven de afgelopen maanden anderen te hebben gepest.

5.2 Toelichting

Aan het begin van de vragenlijst kregen de leerlingen een definitie van pesten. Daarbij werd benadrukt dat pesten iets is dat steeds opnieuw gebeurt en dat slachtoffers zich moeilijk kunnen verdedigen. Daarnaast werden er verschillende voorbeelden gegeven van pesten (fysiek, verbaal, relationeel, materieel en digitaal),

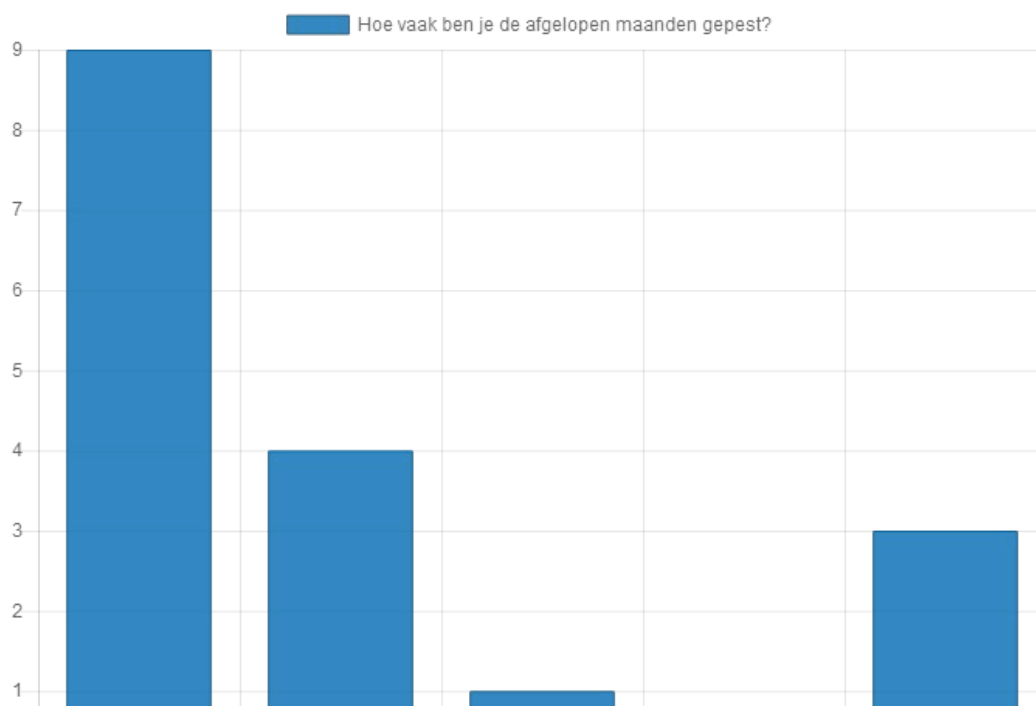
waarbij werd benadrukt dat pesten ook via het internet of de telefoon kan gebeuren. Ook werden voorbeelden gegeven van wat niet pesten is, zoals een ruzie tussen twee of meer kinderen die even sterk zijn of plagen om een geintje.

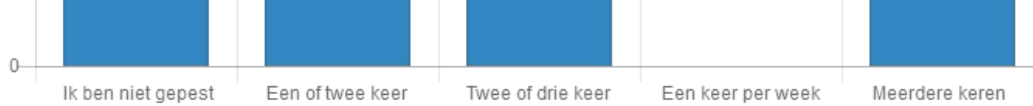
Of leerlingen de afgelopen maanden het slachtoffer zijn geweest van pesten is gemeten met de vraag: '*Hoe vaak ben je de afgelopen maanden gepest?*'

Of leerlingen de afgelopen maanden andere kinderen hebben gepest is gemeten met de vraag: '*Hoe vaak heb je de afgelopen maanden andere kinderen gepest?*'

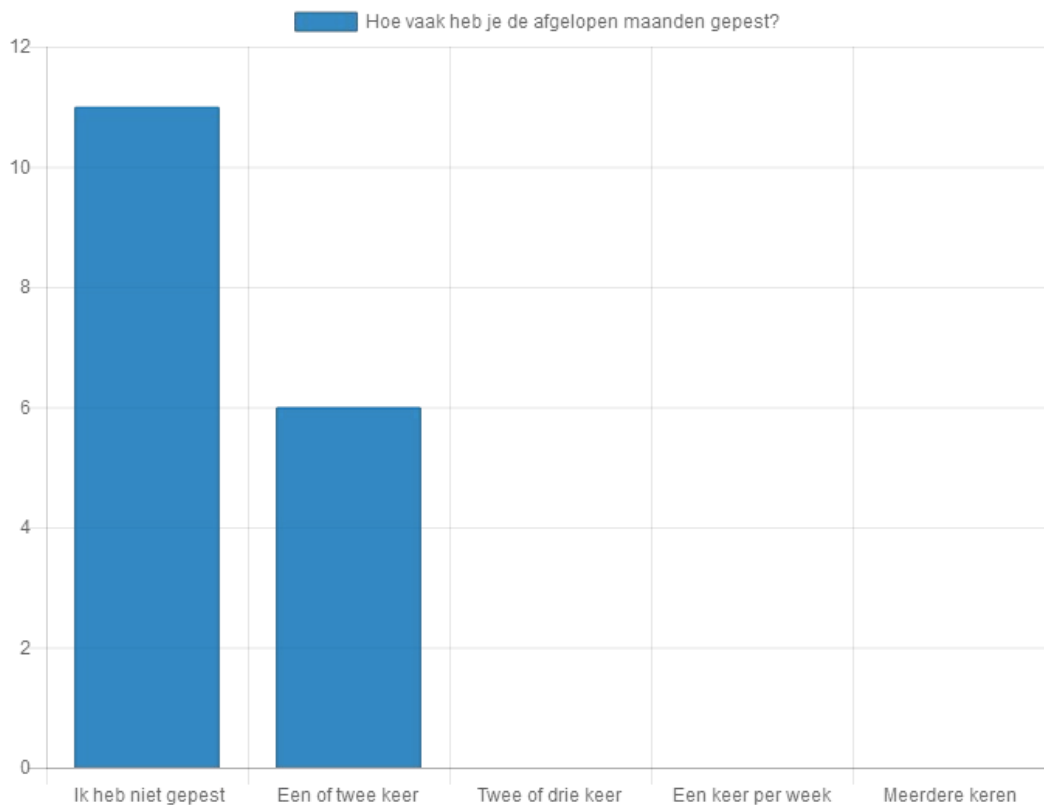
5.3 Deze klas

figuur 5a: Hoe vaak ben je de afgelopen maanden gepest?

figuur 5b: Hoe vaak heb je de afgelopen maanden gepest?

6

Pesten: Wat leerlingen over klasgenoten zeggen

6.1 Leeswijzer figuur 6

Figuur 6 (volgende pagina) laat zien welke leerlingen de afgelopen maanden andere kinderen hebben gepest.

- Kolom 1 (totaal aantal leerlingen) staat voor het aantal klasgenoten dat zij hebben gepest.
- Kolom 2 (beginnen met pesten) staat voor het aantal keren dat ze het pesten zijn begonnen.
- In kolom 3 tot en met 7 wordt onderscheid gemaakt tussen vormen van pesten: materieel, verbaal, fysiek, relationeel en digitaal pesten.
- Kolom 8 (drie keer of meer genoemd door) laat de naam van de klasgenoten zien die op drie of meer

Hier volgt een voorbeeldtabel. De eerste drie leerlingen van deze voorbeeldklas zijn te zien.

	(1) Totaal aantal leerlingen	(2) Beginnen met pesten	(3) Materieel pesten	(4) Verbaal pesten	(5) Fysiek pesten	(6) Relationeel pesten	(7) Digitaal pesten	(8) Drie keer of meer genoemd door
Gemiddelde		1	0.1	1	0.5	0.1	0	
	3	2	1	3	1	1		
	2	1		2	1			

- Anna wordt door niemand genoemd als pester
- Eva pest drie verschillende klasgenoten (er zijn drie klasgenoten die Eva noemen als pester).
- Nina geeft aan dat Eva haar op vier verschillende manieren pest.
- Er zijn twee klasgenoten die Nina noemen als pester. Ze noemen haar voor twee verschillende vormen van pesten (of minder). Daarom staan Nina's slachtoffers niet in kolom 8 genoemd.
- In deze voorbeeldklas wordt niemand genoemd voor digitaal pesten (het gemiddelde is nul). Alle andere vormen van pesten komen welvoor.

6.2 Toelichting

Leerlingen die zeiden dat ze de afgelopen maanden tenminste één of twee keer gepest zijn, kregen zes vervolgvragen voorgelegd. Daarbij konden zij de klasgenoten noemen door wie zij zijn gepest. De vragen zijn:

1. 'Wie begint met jou te pesten?' (kolom 2: beginnen met pesten)

'Door welke klasgenoten word jij gepest doordat ze...'

2. 'jouw spullen afpakken of kapot maken?' (kolom 3: materieel pesten)

3. 'jou beledigen, uitschelden of uitlachen?' (kolom 4: verbaal pesten)

4. 'jou spugen, slaan, schoppen of knijpen?' (kolom 5: fysiek pesten)

5. 'jou ergens niet aan mee laten doen, jou negeren of over jou roddelen?' (kolom 6: relationeel pesten)

6. 'jou via internet of telefoon lastig vallen?' (kolom 7: digitaal pesten)

6.3 Deze klas

figuur 6: Aantal keren genoemd door klasgenoten

	(1) Totaal aantal leerlingen	(2) Beginnen met pesten	(3) Materieel pesten	(4) Verbaal pesten	(5) Fysiek pesten	(6) Relationeel pesten	(7) Digitaal pesten	(8) Drie keer of meer genoemd door
Gemiddelde		1.1	0.5	1.8	1.0	0.7	0.2	
	3			2		2		

	3	4	1	2	1	1		
	2			2		2		
	2	1		2				
	4	4	2	4	4	2		
	3	2	1	3	2	1	1	
	1			1				
	3	1		3		1		
	3	1	1	3	3	1		

pagina 20

7

Risicolocaties

	1		1	1				
	3	1		3	1	1		
	5	4	2	4	5	1	2	
	2	2	1	1	2			
	1			1				

7.1 Leeswijzer figuur 7

Figuur 7 laat zien op welke plekken vaak incidenten plaatsvinden.

- In kolom 1 staan de plaatsen genoemd en in kolom 2 staat het totaal aantal keren dat deze plek genoemd is door de kinderen in de klas.
- In kolom 3 en 4 wordt daarin onderscheid gemaakt tussen meisjes en jongens.

7.2 Toelichting

De leerlingen kregen de volgende vraag voorgelegd: *'Waar word je weleens gepest?'* Ze konden daarbij kiezen uit de volgende antwoordmogelijkheden: op het schoolplein, in de hal of de gang, in het klaslokaal als de juf/meester er wel is, in het klaslokaal als de juf/meester er niet is, tijdens de gymles, in de kleedruimte van het gymlokaal, in de wc's, op weg van en naar school, op het internet, op een andere plek, ik ben niet gepest.

7.3 Deze klas

Op het schoolplein vinden de meeste (pest)incidenten plaats.

figuur 7: Plekken waar incidenten plaatsvinden.

	(1) Genoemd	(2) Genoemd (aantal meisjes)	(3) Genoemd (aantal jongens)
Op het schoolplein	7	3	4
In de hal of de gang	4	2	2

In het klaslokaal (als de juf/meester er wel is)	1	0	1
In het klaslokaal (als de juf/meester er niet is)	4	2	2
Tijdens de gymles	3	1	2
In de kleedruimte van het gymlokaal	1	0	1
In de wc's	0	0	0
Op weg van en naar school	0	0	0
Op het internet (Facebook, Twitter) of via de telefoon (WhatsApp, Snapchat)	4	2	2
Op een andere plek	1	0	1
Ik ben niet gepest	2	1	1

